

A Marià Villangómez Llobet

Recordança

per Josep Planells Bonet

El primer llibre de Marià Villangómez Llobet que vaig tenir a les mans fou *Terra i somni*. Feia alguns anys que s'havia editat i d'altres llibres seus –era la desena dels anys cinquanta– havien seguit a l'esmentat, que encapçala la seva obra. Jo a penes havia llegit en català. Tenia dins la memòria algunes cançons que tothom coneixia, composicions de Verdaguer o Macabich, i aquí parava el meu coneixement literari de la llengua.

Aleshores no disposava d'un diccionari català i en llegir els poemes de *Terra i somni* es feia impenetrable el sentit d'alguna de les seves estrofes, o bé, diguem, d'algun dels seus versos. Un amic, l'advocat Joan de Valldeneu, em proporcionà un lèxic català-castellà i així es feu més exquisida la lectura dels poemes al·ludits. Em fascinaven ja llavors les belles notes de les estacions de l'any, ara d'ambient camperol, ara amb al·lusions al port i a la vida marinera. Llegia una volta i una altra, sense cansar-me, el poema "Impressió d'Eivissa". Trobava en aquests versos una delicadesa, un encert, una descripció concisa i magistral que sempre m'han elevat l'ànim per la seva bellesa:

"Pels graons de les cases on refreda la calç, / muntent, lentes, les ombres. Les finestres, obertes / al gran crepuscle, esquerden llunyanies incertes. / Palmeres, oliveres de jardins espectrals..."

El títol d'aquest llibre de poemes em parla al cor pregonament. La terra és el paisatge fluorescent, el lloc dels records, de la malenconia autumnal, de l'enamorada... El somni és el vol de la imaginació, un poeta sempre té somnis al davant, no perquè perdi el sentit de la realitat, sinó per l'atracció de tantes coses enciseres:

Pensava si t'encontraria,
a ma arribada. I vet-aquí
que el somni meu s'anticipava
i t'oferia els seus camins.
Et passejaves per la riba
[...]

Era el meu somni bell i trist.
(*Terra i somni*)

Més endavant, ja als anys seixanta, per conducte de l'amic Albert Oliver, que exercia la docència a l'escola de Sant Carles, on jo era rector, m'arribaren els llibres *Els béns incompatibles* i *La Miranda*. El

mencionat amic havia fet d'enllaç entre Villangómez i jo. Aquests dos llibres, amb l'altre del qual he parlat, formen la primera col·lecció de poemes de l'escriptor-poeta que vaig posseir i que m'alliçonaren en el coneixement de la bellesa. No havia aconseguit encara un hàbit de lectura normal, els dos llibres citats porten la firma de l'autor i la data 13 d'abril de 1961, però cada vegada m'atreia més l'elegància dels que tenia a la mà. No puc oblidar la traça del poema dins la secció "Tristesia que és amor" del llibre *Els béns incompatibles*:

De vegades,
torna la nostra vida tan informe
[...]
que voldríem morir
que tot morís menys quelcom
[...]
com el trepig d'una dona harmoniosa
tal vegada al costat del trotet d'algun ruc
una ombra errant
[...]
transparència com senda i matinada.

La sensibilitat de Villangómez s'estén a tot el que enalteixi la persona. La paraula de Déu no pot quedar relegada. Ell és un poeta en positiu. Tot el que és humà és de Déu, perquè el mateix Fill de Déu es féu home. Quina exposició tan eminent apareix en el poema "Els fets dels Apòstols"! És una glosa magnífica del pensament cristià:

El teníem allí, amb nosaltres. Els seus ulls...
No us podré dir la immensa companyia.
Ens va deixar el seu cos, el pa, l'última nit.
[...]
D'aleshores ençà no és la terra
la meva pàtria. Soc una enyorança.
[...]
Caminaré vers Ell dient qui era als homes
i més pròpies paraules em faran companyia.
(*La Miranda*)

L'hem de recordar com l'escriptor que sobresurt, podem dir, en totes les branques de la literatura, que ennobleix la nostra terra, que l'enlaira al somni del Parnàs.

12 de juliol de 2002. ■

